

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O HRVATSKOM KVALIFIKACIJSKOM OKVIRU**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRVATSKOM KVALIFIKACIJSKOM OKVIRU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broja: U-I-351/2016, od 20. travnja 2016. godine (Narodne novine, broj 41/16, u daljnjem tekstu: Odluka Ustavnog suda), a temeljem prijedloga za ocjenu suglasnosti određaba Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (Narodne novine, broj 22/13), podnesenog od strane Sveučilišta u Zagrebu, ukinuta je odredba članka 8. stavka 1. postavka 8. predmetnog Zakona, u dijelu koji glasi: „specijalistički diplomski stručni studiji“.

Odlukom Ustavnog suda predviđen je prestanak važenja ukinutog citiranog dijela odredbe Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (Narodne novine, broj 22/13, u daljnjem tekstu: Zakon) na dan 31. prosinca 2016. godine. Stoga je potrebno donijeti zakonsko rješenje kojim će se citirana odredba Zakona u potpunosti usuglasiti s Ustavom Republike Hrvatske, odnosno sa stavovima Ustavnog suda Republike Hrvatske izrečenim u obrazloženju Odluke Ustavnog suda.

Stavovi izraženi u obrazloženju predmetne Odluke Ustavnog suda odnose se na:

- postavljanje stručnog diplomskog specijalističkog studija na istu razinu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (u daljnjem tekstu: HKO) na kojoj su sveučilišni diplomski studiji:

„Imajući u vidu sva prethodna utvrđenja, a polazeći od ustavnog okvira (članci 67. stavak 1. i 68. stavak 1. Ustava) i postojećeg binarnog sustava visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, Ustavni sud ne vidi ustavnu mogućnost da stručni diplomski specijalistički studiji zakonom budu stavljeni na istu razinu HKO-a na kojoj su sveučilišni diplomski studiji, a da stavljanje stručnog diplomskog specijalističkog studija na istu razinu HKO-a na kojoj su sveučilišni diplomski studiji zakonodavac istodobno nije uvjetovao završetkom odgovarajućeg razlikovnog sveučilišnog programa.“

- uvjete pristupanja studiju kojim se stječe kvalifikacija na razini 8.2:

„Iz navedenog slijedi da je osporeno zakonsko rješenje nesuglasno s člankom 14. stavkom 1. u vezi s člankom 65. stavkom 1. Ustava (diskriminacija po naobrazbi) jer bez objektivnog i razumnog opravdanja osobama koje su završile stručni (vokacijski) studij omogućuje stjecanje kvalifikacije razine 8.2 (akademski stupanj doktora) pod jednakim uvjetima kao i

osobama koje su završile sveučilišni studij (to su za razinu 8.2 sljedeći uvjeti: »najmanje tri godine znanstvenih ili umjetničkih istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji su rezultat originalni radovi s relevantnom međunarodnom recenzijom« – članak 7. stavak 2. alineja 10. ZoHKO-a:22/13).“.

Nadalje, Ustavni sud Republike Hrvatske u obrazloženju svoje Odluke izrazio je nedvosmislen i jednoznačan stav o jednakovrijednosti sveučilišnih i stručnih studija za društvenu zajednicu:

„...općenito je pogrešno postojeći binarni sustav visokog obrazovanja sagledavati kroz usporedbu njihove vrijednosti za društvenu zajednicu, jer su oba sustava (i sveučilišni i stručni) za društvenu zajednicu jednako vrijedni i jednako potrebni.“

Ustavni sud je također naglasio da bi i osporeno zakonodavno rješenje moglo biti u skladu s Ustavom kada bi za to postojalo opravdanje:

“Osporeni zakonodavčev pristup može biti ustavnopravno prihvatljiv ako za njega postoji objektivno i razumno opravdanje.”

Ukidanjem odredbe članka 8. stavka 1. podstavka 8. Zakona, Ustavni sud Republike Hrvatske naložio je zakonodavcu doradu odredbi Zakona kojima se postojećim kvalifikacijama pridružuju razine HKO-a, u skladu s pravnim stajalištima izraženima u Odluci Ustavnog suda. Pritom Ustavni sud Republike Hrvatske omogućuje zakonodavcu da dosljednom primjenom zakonodavne tehnike formuliranja uvjeta pristupanja razinama HKO-a odredi drugu razinu HKO-a za specijalističke diplomske stručne studije i da za te studije propiše posebne uvjete pristupanja razinama 8.1 i 8.2 HKO-a, ali isto tako da se posluži i drugačijim tehnikama ako se njima ostvaruje isti cilj:

„S obzirom na organsku povezanost osporenog dijela članka 8. stavka 1. alineje 8. s člankom 7. stavkom 2. alinejama 9. i 10. ZoHKO-a:22/13, Ustavni sud je pri odlučivanju o dijelovima pravnih normi koje treba ukloniti iz pravnog poretka pošao od odabrane zakonodavne tehnike formuliranja uvjeta pristupanja određenim razinama HKO-a, prihvaćene u članku 7. ZoHKO-a:22/13. Primjerice, za pristupanje razinama 6 i 7 kao uvjet pristupanja propisano je »posjedovanje prethodne kvalifikacije ... uz položene ispite obveznih predmeta državne mature«. Poštujući tu tehniku, Ustavni sud je iz razine 7 uklonio specijalističke diplomske stručne studije kako bi omogućilo zakonodavcu da dosljednom primjenom iste zakonodavne tehnike odredi drugu razinu HKO-a za specijalističke diplomske stručne studije i da za te studije propiše posebne uvjete pristupanja razinama 8.1 i 8.2 HKO-a u skladu s pravnim stajalištima izraženima u ovoj odluci. Međutim, to ne priječi zakonodavca da se posluži i drugačijim tehnikama ako se njima ostvaruje isti cilj.“

Predloženo rješenje izrađeno je koristeći se drugačijim tehnikama kojima će se ostvariti cilj rješavanja nesukladnosti dijela odredbi Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru s Ustavom Republike Hrvatske poštujući u isto vrijeme odredbe Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 02/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 60/15 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske). Tehnika primijenjena u rješavanju ovoga pitanja uključuje nekoliko različitih aspekata postavljanja kvalifikacija na određene razine.

Prvo, uvodi se jasno i nedvosmisleno razlikovanje kvalifikacija prema vrsti, uz već postojeće razlikovanje kvalifikacija prema razini. Isto podrazumijeva mogućnost da određene kvalifikacije budu različite prema vrsti, a pridružene istoj razini HKO-a. Navedeno je u sukladnosti s Preporukom Vijeća od 22. svibnja 2017. godine o Europskome kvalifikacijskom okviru za cjeloživotno učenje i o stavljanju izvan snage Preporuke Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. godine o uspostavi Europskoga kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje (OJ: C 189) te sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Kako je navedeno u stavovima iz obrazloženja Odluke Ustavnog suda, u obrazovnom sustavu Republike Hrvatske postoje različite vrste obrazovanja (naobrazbe), a u visokom obrazovanju različite vrste studija definirane su odredbom članka 69. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Stoga se u ovom zakonu predlažu odredbe kojima se definiraju različite vrste kvalifikacija koje postoje na svim razinama obrazovanja, a koje proizlaze iz temeljnih propisa u sustavu odgoja i obrazovanja.

Drugo, smještanje kvalifikacija koje se stječu završetkom specijalističkih diplomskih stručnih studija, sveučilišnih diplomskih studija te integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija na istu razinu 7.1 u skladu je s obvezujućim pravom Europske unije. Naime, područje priznavanja stručnih kvalifikacija regulirano je Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005.) kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (SL L 354, 28.12.2013.) te osnivačkim Ugovorima Europske unije koji sadrže relevantne odredbe o slobodama kretanja radnika, pružanja usluga, poslovnog nastana, te o europskom građanstvu. Predmetna Direktiva nalaže Republici Hrvatskoj priznavanje kvalifikacija stečenih u drugim državama članicama na način da osigurava građanima ista prava koja bi imali u državi članici u kojoj je kvalifikacija stečena. Nadalje, praksa Europskog suda u Luxemburgu o tržišnim slobodama i europskom građanstvu konzistentno traži uvažavanje diploma iz drugih država članica, a zabranjuje se postavljanje prepreka onima koji su kvalifikaciju stekli u drugoj državi članici, neovisno o tome jesu li oni strani ili hrvatski državljani. Čak i u slučajevima kada bi se za određeno zanimanje tražila diploma sveučilišnih studija, a kandidat bi imao završen stručni studij u drugoj državi članici, ne bi bila dozvoljena diskriminacija na temelju formalne razlike u vrsti diplome već bi bilo potrebno izvršiti supstancijalnu ocjenu istovjetnosti. “[O]cjena istovjetnosti strane diplome treba [se] izvršiti isključivo uzimajući u obzir stupanj znanja i kvalifikacija za koje se može pretpostaviti da ih ta osoba posjeduje na temelju te diplome, vodeći računa o prirodi i trajanju studija i praktičnog osposobljavanja na koje se odnosi diploma.” (C-298/14 *Brouillard* ECLI:EU:C:2015:652). Iz prava Europske unije slijedi da se nepovoljni tretman onih koji su završili stručne studije u odnosu na one koji su završili sveučilišne studije ne može primijeniti na one koji su ih završili u državama članicama Europske unije u kojima bi ostvarili određena prava na tržištu rada. Kada bi Republika Hrvatska propisala nepovoljniji tretman za one koji su u Republici Hrvatskoj završili stručne studije u odnosu na one koji su završili sveučilišne studije, diskriminirala bi građane koji su se odlučili studirati u Hrvatskoj u odnosu na one koji su stručne studije završili u drugoj zemlji članici Europske unije. Međutim, što se tiče prava na nastavak obrazovanja, pravo Europske unije ne ukida autonomiju sveučilišta koje, pri upisu u bilo koju razinu studija, ima pravo samo odrediti uvjete pristupanja i/ili razlikovne programe.

Treće, tehnika primijenjena u rješavanju ovoga pitanja uključuje i snažnije povezivanje uvjeta i kriterija u svim postupcima vrednovanja, od inicijalne akreditacije, tematskog vrednovanja do reakreditacije, s pridruživanjem kvalifikacija razinama HKO-a, odnosno normativno oblikovanje binarnog sustava i sustava osiguravanja kvalitete visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj koji je propisan Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 45/09) i na tom Zakonu utemeljenim propisima. Stoga, paralelno s upućivanjem ovoga zakona u proceduru, radi se na izmjenama i dopunama propisa kojima se, kod uvođenja novih studijskih programa, i kod svih postupaka vrednovanja postojećih studijskih programa, propisuju kriteriji u pogledu nastavnika i nastavne aktivnosti, znanstvene izvrsnosti, prostornih i svih drugih kapaciteta koje trebaju zadovoljiti visoka učilišta koji su nositelji sveučilišnih i stručnih studijskih programa na način da različiti kriteriji koje te dvije različite vrste studija moraju zadovoljavati osiguravaju kvalitetu koja opravdava smještanje različitih vrsta studija na istu razinu HKO-a.

Slijedom svega navedenoga, ovim zakonom na razinu 6 smještaju se dvije vrste kvalifikacija i to kvalifikacije stečene završetkom: a) preddiplomskih stručnih studija i b) preddiplomskih sveučilišnih studija. Na razinu 7.1 smještaju se kvalifikacije stečene završetkom: a) specijalističkih diplomskih stručnih studija i b) sveučilišnih diplomskih studija te integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija. Na razinu 7.2 smještaju se kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih specijalističkih studija. Navedeno razlikovanje uvest će jasno razlikovanje različitih studija i olakšati prepoznatljivost kvalifikacija koje se stječu u Republici Hrvatskoj.

Zaključno, predlaže se zakonsko rješenje do kojeg se došlo koristeći se drugim tehnikama od prijedloga Ustavnog suda Republike Hrvatske, a kojim će se ukinuta odredba članka 8. stavka 1. podstavka 8. Zakona, u dijelu koji glasi: „specijalistički diplomski stručni studij“ u potpunosti usuglasiti s Ustavom Republike Hrvatske, odnosno sa stavovima Ustavnog suda Republike Hrvatske izrečenim u obrazloženju predmetne Odluke.

Nadalje, sukladno Odluci Ustavnog suda, napravljene su izmjene i dopune Zakona vezano uz uvjete pristupanja studiju kojim se stječe kvalifikacija na razini 8.2 HKO-a koji udovoljavaju stavovima iz obrazloženja Odluke Ustavnog suda. Kako bi se utvrdila različitost u pogledu pristupa razini doktorskog studija, s obzirom na to je li pristupnik prethodno završio diplomsku razinu sveučilišnog ili stručnog studija, uvjeti pristupanja svim kvalifikacijama koje se stječu u visokom obrazovanju dopunjeni su i u potpunosti usklađeni sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Tako je u pogledu pristupnih uvjeta onemogućen pristup doktorskim studijima temeljem završetka specijalističkog diplomskog stručnog studija, propisujući kako je preduvjet za pristup doktorskom studiju završen sveučilišni diplomski studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi sveučilište, odnosno sastavnica sveučilišta, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom sveučilišta ili njegove sastavnice. Potonje je nužno propisati s obzirom na jamstvo sveučilišne autonomije iz kojeg, pored ostalog, proizlazi pravo sveučilišta da samostalno utvrđuje uvjete upisa na studij. Intervencija je izvršena i u pogledu nenavođenja uvjeta pristupanja studijima kojima se stjecala kvalifikacija magistra znanosti (razina 8.1), a koji se, nakon uvođenja Bolonjskog sustava, više ne izvode.

Uvođenje novih razina odrazilo se i na odredbe koje se odnose na povezivanje razina Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira s razinama Europskoga kvalifikacijskog okvira i Kvalifikacijskog okvira Europskog prostora visokog obrazovanja tako da se, kao i prethodno definirana razina 7, nove razine 7.1 i 7.2 povezuju s razinom 7 Europskoga kvalifikacijskog okvira, odnosno s razinom 2 Kvalifikacijskog okvira Europskoga prostora visokog obrazovanja.

Izmjena je napravljena i u Dodatku A Zakona u kojem se navode opisnice razina ishoda učenja kako bi se opisnice za razinu 7 u domeni znanja bolje uskladile s opisnicama razina u Europskom kvalifikacijskom okviru.

Uz navedeno, izmijenjene su i odredbe Zakona kojima se propisuje imenovanje i razrješenje članova Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala. Naime, primjena Zakona u praksi ukazala je na poteškoće u provedbi postupaka imenovanja i razrješenja članova Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala jer se predsjednik i članovi mogu razriješiti dužnosti prije isteka mandata samo na osobni zahtjev ili u slučaju nesavjesnog obavljanja dužnosti. Budući da je riječ o predstavničkom tijelu, izvršena je intervencija koja će omogućiti i institucijama zastupljenim u Nacionalnom vijeću za razvoj ljudskih potencijala da predlažu razrješenje svojih predstavnika prije isteka vremena na koje su imenovani.

Zbog konzistentne uporabe koncepta ishoda učenja u ovom zakonskom prijedlogu i u Zakonu o strukovnom obrazovanju (Narodne novine, br. 30/09, 24/10 i 22/13), izmijenjena je odredba Zakona koja se odnosi na HROO bodove (Hrvatski sustav bodova općeg obrazovanja) u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju.

U Zakonu su na dosljedan način izmijenjene odredbe koje se odnose na priznavanje i vrednovanje prethodnog učenja. Termin *priznavanje i vrednovanje prethodnog učenja* uvodi se kao širi pojam koji obuhvaća, s jedne strane, priznavanje prethodno stečenih skupova ishoda učenja, a s druge strane vrednovanje kompetencija prethodno stečenih formalnim, neformalnim i informalnim učenjem. Pritom se pod priznavanjem prethodno stečenih skupova ishoda učenja podrazumijeva postupak u kojem se automatski priznaje posjedovanje skupa ishoda učenja iz Registra Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira. Za razliku od toga, vrednovanje kompetencija prethodno stečenih formalnim, neformalnim i informalnim učenjem uključuje postupak u kojem se provodi vrednovanje i ocjenjivanje kompetencija u skladu s unaprijed utvrđenim i prihvaćenim kriterijima i standardima propisanim odgovarajućim programom vrednovanja skupa ishoda učenja iz Registra Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira, a koji uključuje i postupak izdavanja potvrde ovlaštene pravne ili fizičke osobe o provedenom vrednovanju i posjedovanju skupova ishoda učenja. U skladu s ovom definicijom izmijenjen je i naziv pravilnika koji proizlazi iz Zakona u Pravilnik o priznavanju i vrednovanju prethodnog učenja.

Nadalje, Zakonom je predviđeno vrednovanje i izdavanje potvrda o stečenim ishodima učenja, ali nije predviđeno dodjeljivanje kvalifikacija, stoga je Zakon izmijenjen tako da se omogućiti da se dodjela kvalifikacija temeljem postupka vrednovanja propiše Pravilnikom o priznavanju i vrednovanju prethodnog učenja budući da postoji potreba da se u sustavu obrazovanja odraslih omogućiti stjecanje cjelovitih i djelomičnih kvalifikacija na temelju postupka vrednovanja prethodnog učenja.

Također, ovim zakonom utvrđuje se da je rok za donošenje Pravilnika o priznavanju i vrednovanju prethodnog učenja dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona, čime će se ministarstvu nadležnom za obrazovanje i znanost osigurati dovoljno vremena za provedbu konzultacija s ključnim dionicima o strateškim pitanjima koja se odnose na priznavanje kompetencija stečenih formalnim, neformalnim i informalnim putem.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRVATSKOM KVALIFIKACIJSKOM OKVIRU

Članak 1.

U Zakonu o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (Narodne novine, br. 22/13 i 41/16 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), u članku 2. iza podstavka 4. dodaje se novi podstavak 5. koji glasi:

„Vrsta kvalifikacije (Engl. Types of Qualifications) je karakteristika prema kojoj se kvalifikacije razlikuju i dijele na kvalifikacije koje se stječu završetkom osnovnoškolskih, strukovnih, umjetničkih ili gimnazijskih srednjoškolskih programa te kvalifikacije koje se stječu završetkom stručnih ili sveučilišnih studija.“.

Dosadašnji podstavci 5. do 18. postaju podstavci 6. do 19.

Članak 2.

U članku 3. podstavku 4. iza riječi: „ishoda učenja“ dodaju se riječi: „temeljem kojih se kvalifikacije svrstavaju prema različitim vrstama“.

Članak 3.

U članku 4. stavku 3. iza riječi: „uređuju se“ dodaje se riječ: „dodatno“.

Članak 4.

Iza članka 4. dodaju se naslov iznad članka i članak 4.a koji glase:

„Vrste kvalifikacija

Članak 4.a

(1) Kvalifikacija koja se stječe završetkom osnovnog obrazovanja temelj je za vertikalnu i horizontalnu prohodnost u sustavu odgoja i obrazovanja i cjeloživotno učenje u Republici Hrvatskoj.

(2) Kvalifikacije koje se stječu strukovnim obrazovanjem potvrđuju posjedovanje temeljnih i strukovnih kompetencija za dobivanje kvalifikacija koje omogućuju obavljanje zanimanja i daljnje obrazovanje, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća i cjeloživotno učenje, a u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva.

(3) Kvalifikacije koje se stječu umjetničkim obrazovanjem potvrđuju posjedovanje znanja, vještina i sposobnosti u različitim umjetničkim područjima unutar kojih se razvija kreativni potencijal pojedinaca, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća i stvara temelj za cjeloživotno učenje u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva.

(4) Kvalifikacije koje se stječu gimnazijskim obrazovanjem potvrđuju posjedovanje temeljnih (općeobrazovnih) i stručnih kompetencija, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te osposobljenost za cjeloživotno učenje.

(5) Kvalifikacije koje se stječu završetkom stručnih studija potvrđuju primjerenu razinu znanja i vještina koje omogućavaju obavljanje zanimanja i osposobljenost za neposredno uključivanje u radni proces te život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća i cjeloživotno učenje.

(6) Kvalifikacije koje se stječu završetkom sveučilišnih studija potvrđuju osposobljenost za obavljanje poslova u područjima znanosti, umjetnosti i visokog obrazovanja, u poslovnom svijetu, javnom sektoru i društvu općenito te za razvoj i primjenu znanstvenih, umjetničkih i stručnih dostignuća, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te osposobljenost za cjeloživotno učenje.“.

Članak 5.

U članku 5. stavku 2. riječi: „i u općeobrazovnim sadržajima strukovnih kvalifikacija“ zamjenjuju se riječima: „i u općeobrazovnim sadržajima i ishodima učenja strukovnih kurikuluma.“.

Članak 6.

Naslov iznad članka 7. i članak 7. mijenjaju se i glase:

„Cjelovite i djelomične kvalifikacije i njihovo pridruživanje razinama HKO-a

Članak 7.

(1) U HKO-u se uspostavlja jedanaest razina cjelovitih kvalifikacija: 1; 2; 3; 4.1; 4.2; 5; 6; 7.1; 7.2; 8.1; 8.2.

(2) Cjelovitim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a uz zadovoljavanje minimalnih uvjeta za stjecanje cjelovitih kvalifikacija i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama kako slijedi:

– Razina 1 – kvalifikacija stečena završetkom osnovnog obrazovanja

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 480 HROO bodova.

– Razina 2 – kvalifikacije stečene završetkom strukovnoga i umjetničkog osposobljavanja

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 30 ECVET i/ili HROO bodova na razini 2 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

– Razina 3 – kvalifikacije stečene završetkom srednjoškolskog obrazovanja u trajanju kraćem od tri godine

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 60 ECVET i/ili HROO bodova na razini 3 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

– Razina 4.1 – kvalifikacije stečene završetkom srednjoškolskog obrazovanja u trajanju tri ili dužem od tri, a kraćem od četiri godine

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 180 ECVET i/ili HROO bodova od kojih je najmanje 120 ECVET i/ili HROO bodova na razini 4 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

– Razina 4.2 – kvalifikacije stečene završetkom srednjoškolskog obrazovanja u trajanju četiri ili više godina

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 240 ECVET i/ili HROO bodova, od kojih je najmanje 150 ECVET i/ili HROO bodova na razini 4 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

– Razina 5 – kvalifikacije stečene završetkom stručnih studija kojima se stječe manje od 180 ECTS bodova strukovnoga specijalističkog usavršavanja i osposobljavanja; programa za majstore uz najmanje dvije godine vrednovanoga radnog iskustva

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 120 ECVET ili ECTS bodova, od kojih je najmanje 60 ECVET ili ECTS bodova na razini 6 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.1 ili više.

– Razina 6 – kvalifikacije stečene završetkom preddiplomskih studija

Na razinu 6 smještaju se dvije vrste kvalifikacija i to kvalifikacije stečene završetkom:

- a) preddiplomskih stručnih studija
- b) preddiplomskih sveučilišnih studija.

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 180 ECTS bodova, od kojih je najmanje 120 ECTS bodova na razini 6 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2, ili na razini 5 uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.

– Razina 7.1 – kvalifikacije stečene završetkom diplomskih studija

Na razinu 7.1 smještaju se dvije vrste kvalifikacija i to kvalifikacije stečene završetkom:

- a) specijalističkih diplomskih stručnih studija
- b) sveučilišnih diplomskih studija te integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija.

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije završetkom specijalističkih diplomskih stručnih studija i sveučilišnih diplomskih studija minimalno je 60 ECTS bodova na razini 7 ili višoj razini ishoda učenja, uz uvjet da se zajedno s prethodno stečenom kvalifikacijom na razini 6 stječe ukupno najmanje 300 ECTS bodova. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 6 u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi visoko učilište, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom visokog učilišta.

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije završetkom integriranoga preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija minimalno je 300 ECTS bodova na razini 6 i 7 ili višoj razini ishoda učenja, od kojih je najmanje 60 ECTS bodova na razini 7. Uvjet pristupanja je posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili na razini 5 uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.

– Razina 7.2 – kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih specijalističkih studija

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 60 ECTS bodova na razini 7 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije koja se stječe završetkom sveučilišnoga diplomskog ili integriranoga preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi sveučilište, odnosno sastavnica sveučilišta, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom sveučilišta ili njegove sastavnice.

– Razina 8.1 – kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih znanstvenih magistarskih studija

Stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje jednu godinu znanstvenoga ili umjetničkog istraživanja u ekvivalentu punoga radnog vremena, čiji je rezultat barem jedan objavljen originalan znanstveni rad s relevantnom međunarodnom recenzijom.

– Razina 8.2 – kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija

Uvjet za stjecanje kvalifikacije najmanje je tri godine znanstvenih ili umjetničkih istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji su rezultat originalni znanstveni radovi s relevantnom međunarodnom recenzijom. Iznimno, kvalifikacija se stječe sukladno iznimkama za stjecanje doktorata znanosti, odnosno doktorata umjetnosti propisanih zakonom kojim se uređuje znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije koja se stječe završetkom diplomskoga sveučilišnog studija ili integriranog preddiplomskog i diplomskoga sveučilišnog studija u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi sveučilište, odnosno sastavnica sveučilišta, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom sveučilišta ili njegove sastavnice.

(3) U HKO-u se uspostavlja šest razina djelomičnih kvalifikacija: 2; 3; 4; 5; 6; 7. Uvjet za stjecanje djelomičnih kvalifikacija minimalno je 10 odgovarajućih HROO, ECVET ili ECTS bodova od kojih je najmanje 50% na razini odgovarajuće djelomične kvalifikacije.

(4) Uvjet je pristupanja djelomičnim kvalifikacijama od razina 2 do 4 posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 1.

(5) Uvjet je pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na razini 5 posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 4.1.

(6) Uvjet je pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na razinama 6 i 7 posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 4.2 ili više. Djelomične kvalifikacije na razinama 6 i 7 omogućavaju horizontalnu mobilnost između dvije vrste studija unutar iste razine uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih aktima visokih učilišta.

(7) Djelomičnim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu sa stavcima 3., 4., 5. i 6. ovoga članka.

(8) Kvalifikacijama koje su stečene na sveučilišnim ili stručnim studijima prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 60/15 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) pridružuju se razine HKO-a na temelju izjednačenih akademskih i stručnih naziva sukladno odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (Narodne novine, br. 107/07 i 118/12).“.

Članak 7.

Naslov iznad članka 8. i članak 8. stavak 1. podstavci od 1. do 7. brišu se.

U podstavku 8. riječi: „Razina 7: sveučilišni diplomski studiji; poslijediplomski specijalistički studiji;“ brišu se.

Podstavci 9. i 10. brišu se.

Stavci 2. i 3. brišu se.

Članak 8.

U članku 10. stavku 6. iza riječi: „na njegov osobni zahtjev“ dodaju se riječi „ili na prijedlog institucije koja ga je predložila“.

Članak 9.

U članku 11. stavku 2. podstavak 9. mijenja se i glasi:

„- razvijanja sustava priznavanja i vrednovanja prethodnog učenja.“.

Članak 10.

U članku 14. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka ministar nadležan za obrazovanje i znanost, na temelju stručnih mišljenja odgovarajućeg sektorskog vijeća i ministarstva nadležnog za reguliranje profesije za obavljanje koje se stječe kvalifikacija za koju se predlaže standard, utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi odluku o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.“.

Članak 11.

U članku 15. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Postupak prijave, priznavanja i vrednovanja prethodnog učenja i dodjele kvalifikacija temeljem postupka vrednovanja prethodnog učenja detaljno se propisuje Pravilnikom o priznavanju i vrednovanju prethodnog učenja i provodi u skladu s odgovarajućim programima vrednovanja skupova ishoda učenja iz Registra.“.

Članak 12.

U članku 16. stavku 2. podstavak 8. mijenja se i glasi:

„- razine 7.1 i 7.2 u HKO-u povezuju se s razinom 7 u EQF-u;“.

Članak 13.

U članku 17. stavku 2. podstavak 3. mijenja se i glasi:

„- razine 7.1, 7.2 i 8.1 u HKO-u povezuju se s razinom 2 u QF-EHEA;“.

Podstavak 4. briše se, a dosadašnji podstavak 5. postaje podstavak 4.

Članak 14.

U Dodatku A „Opisnice razina ishoda učenja“, kod razine 7, u drugom stupcu „Opisnice razina ishoda učenja“ u domeni „Znanja“ riječi: „i znanstveno istraživanje“ zamjenjuju se riječima: „i/ili znanstveno istraživanje“.

Članak 15.

Ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, donijet će pravilnik iz članka 11. ovoga Zakona u roku od dvanaest mjeseci od donošenja Zakona.

Članak 16.

Razine HKO-a koje se pridružuju kvalifikacijama stečenim završetkom stručnih i sveučilišnih studijskih programa odredit će se nakon provedenog postupka vanjskog vrednovanja prema propisima u području osiguravanja kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Članak 17.

Postupci započeti prema odredbama Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (Narodne novine, br. 22/13 i 41/16 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Članak 18.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

U članku 2. Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru, kojim se definira značenje osnovnih pojmova koji se koriste u Zakonu, dodaje se novi podstavak i definicija značenja pojma „vrsta kvalifikacije“. Slijedom dodavanja novog podstavka utvrđuje se renumeracija dosadašnjih podstavaka 5. do 18., koji postaju podstavci 6. do 19.

Uz članak 2.

U članku 3. Zakona kojim se definiraju načela i ciljevi Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira, proširuje se podstavak 4. tako da se uz navod da su jasno definirani ishodi učenja osnova za razvijanje kvalifikacija, navodi da su jasno definirani ishodi učenja i osnova za razlikovanje kvalifikacija po vrstama.

Uz članak 3.

Članak 4. stavak 3. Zakona proširuje se tako da je jasno da se vrste i nazivi kvalifikacija u HKO-u, uz uređivanje Zakonom o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (Narodne novine, br. 22/13 i 41/16 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) dodatno uređuju i posebnim propisima.

Uz članak 4.

Iza članka 4. Zakona dodaju se novi naslov i članak 4.a kojim se navode različite vrste kvalifikacija koje se stječu formalnim obrazovanjem u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 5.

Članak 5. stavak 2. Zakona izmijenjen je u dijelu koji se odnosi na HROO bodove, tako da se utvrđuje da se prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje u HROO bodovima u općem obrazovanju i u općeobrazovnim sadržajima i ishodima učenja strukovnih kurikuluma.

Uz članak 6.

Članak 7. mijenja se tako da propisuje da se u Hrvatskom kvalifikacijskom okviru uspostavlja jedanaest razina cjelovitih kvalifikacija umjesto deset razina. Također, uz minimalne uvjete za stjecanje i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama propisuje se i pridruživanje kvalifikacija razinama Hrvatskog kvalifikacijskog okvira što je u Zakonu zasebno propisano člankom 8. Izrijeka podstavaka u stavku 2. također se mijenja tako da je jasno da se kvalifikacije koje se stječu određenom vrstom obrazovanja smještaju na razine i tako da se koriste općenitiji izrazi u trajanju obrazovanja za stjecanje pojedinih kvalifikacija po razinama. U podstavcima 2. do 10. propisuje se smještanje kvalifikacija na razine i uvjeti stjecanja i pristupanja. Umjesto razine 7, uvode se nove razine 7.1 i 7.2 te se na razinama 6 i 7.1 uvodi jasno razlikovanje vrsta kvalifikacija koje se smještaju na tu razinu. Ne navode se uvjeti pristupanja kvalifikaciji razine 8.1, odnosno studijskom programu kojim se stjecala kvalifikacija magistra znanosti, a koji se, nakon uvođenja Bolonjskog sustava više ne izvodi. Drugačije se uređuju uvjeti pristupanja kvalifikaciji razine 8.2 tako da se kao osnovni uvjet utvrđuje završetak

diplomskog sveučilišnog studija ili integriranoga preddiplomskog i diplomskoga sveučilišnog studija u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi sveučilište, odnosno sastavnica sveučilišta, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom sveučilišta ili njegove sastavnice. U stavku 6. kojim se propisuje uvjet pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na razinama 6 i 7, dopunjuje se odredbom koja definira svrhu djelomičnih kvalifikacija na razinama 6 i 7. Dodaju se stavci 7. i 8. koji su do sada bili sastavni dio članka 8. Također se mijenja i naslov iznad članka tako da jasnije odražava sadržaj odredbi.

Uz članak 7.

Naslov iznad članka 8. i članak 8. Zakona brišu se jer su odredbe prenesene u članak 7.

Uz članak 8.

Članak 10. stavak 6. Zakona mijenja se tako da institucija koja je predložila člana Nacionalnog vijeća za razvoj ljudskih potencijala može dati prijedlog za razrješenjem dužnosti toga člana.

Uz članak 9.

U članku 11. stavku 2. podstavku 9. Zakona pojam „priznavanje i vrednovanje neformalnog i informalnog učenja“ zamjenjuje se pojmom „priznavanje i vrednovanje prethodnog učenja“. Pojam „priznavanje i vrednovanje prethodnog učenja“ upotrebljava se kao širi pojam koji obuhvaća, s jedne strane, priznavanje prethodno stečenih skupova ishoda učenja, a s druge strane vrednovanje kompetencija prethodno stečenih formalnim, neformalnim i informalnim učenjem.

Uz članak 10.

Propisuje se postupak donošenja standarda kvalifikacije i njegov upis u Registar Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira, uz stručno mišljenje sektorskog vijeća uvodi se i obveza pribavljanja pozitivnog mišljenja ministarstva nadležnog za reguliranje profesije za obavljanje koje se stječe kvalifikacija za koju se predlaže standard.

Uz članak 11.

U članku 15. stavku 2. Zakona dodaje se „i dodjele kvalifikacija temeljem postupka vrednovanja prethodnoga učenja“. Izmjena je napravljena tako da se omogući da se Pravilnikom o priznavanju i vrednovanju prethodnog učenja propiše i dodjela kvalifikacija temeljem postupka vrednovanja prethodnog učenja.

Uz članak 12.

U članku 16. stavku 2. podstavak 8. Zakona mijenja se tako da se nove razine 7.1 i 7.2 u HKO-u povezuju s razinom 7 u EQF-u.

Uz članak 13.

U članku 17. stavku 2. podstavak 3. Zakona mijenja se na način da se nove razine 7.1 i 7.2 kao i razina 8.1 u HKO-u povezuju s razinom 2 u QF-EHEA.

Uz članak 14.

Ovim člankom Dodatak A Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru mijenja se opisnica razine 7 ishoda učenja u domeni znanja (vrednovanje visokospecijaliziranih znanja u području rada i/ili učenja od kojih su neka na granicama poznatog, a koja mogu biti temelj za originalno razmišljanje i znanstveno istraživanje te povezivanje znanja među različitim područjima) tako da se dodatkom riječi: „ili“ znanstveno istraživanje navodi kao opcionalno, a ne obvezno.

Uz članak 15.

Ovim člankom propisuje se da će ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj donijeti Pravilnik o priznavanju i vrednovanju prethodnog učenja u roku od dvanaest mjeseci od donošenja ovoga Zakona.

Uz članak 16.

Odredba ovoga članka upućuje na primjenu propisa o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju. Navedenom odredbom propisuje se da nije moguće stjecanje kvalifikacija sukladno Hrvatskom kvalifikacijskom okviru bez da je studijski program završetkom kojega se stječe kvalifikacija prethodno prošao postupak propisan propisima o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju.

Uz članak 17.

Ovim člankom uređuje se dovršetak postupaka u tijeku, odnosno propisuje se da će se postupci započeti prema odredbama Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (Narodne novine, br. 22/13 i 41/16 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) dovršiti prema odredbama toga Zakona.

Uz članak 18.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 2.

U ovom se Zakonu koriste pojmovi sa sljedećim značenjem:

Hrvatski kvalifikacijski okvir (engl. Croatian Qualifications Framework, CROQF) instrument je uređenja sustava kvalifikacija u Republici Hrvatskoj koji osigurava jasnoću, pristupanje stjecanju, utemeljeno stjecanje, prohodnost i kvalitetu kvalifikacija, kao i povezivanje razina kvalifikacija u Republici Hrvatskoj s razinama kvalifikacija EQF-a i QF-EHEA te posredno s razinama kvalifikacija kvalifikacijskih okvira u drugim zemljama.

Europski kvalifikacijski okvir za cjeloživotno učenje (engl. European Qualifications Framework for Lifelong Learning, EQF) instrument je uspostave razina kvalifikacija radi prepoznavanja i razumijevanja kvalifikacija između nacionalnih kvalifikacijskih okvira.

Kvalifikacijski okvir Europskog prostora visokog obrazovanja (engl. Qualifications Framework for the European Higher Education Area, QF-EHEA) instrument je uspostave razina kvalifikacija u sustavu visokog obrazovanja radi prepoznavanja i razumijevanja kvalifikacija između nacionalnih kvalifikacijskih okvira Europskog prostora visokog obrazovanja.

Kvalifikacija (engl. Qualification) je naziv za objedinjene skupove ishoda učenja određenih razina, obujma, profila, vrste i kvalitete. Dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Cjelovita kvalifikacija (engl. Full Qualification) je kvalifikacija koja samostalno udovoljava uvjetima za pristupanje odgovarajućem tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja.

Djelomična kvalifikacija (engl. Partial Qualification) je kvalifikacija koja samostalno ne udovoljava uvjetima za pristupanje tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja, nego isključivo uz odgovarajuću cjelovitu kvalifikaciju, odnosno uz jednu ili više drugih odgovarajućih djelomičnih kvalifikacija, u skladu sa standardom cjelovite kvalifikacije.

Kompetencije (engl. Competences) su znanja i vještine te pripadajuća samostalnost i odgovornost.

Ishodi učenja (engl. Learning Outcomes) su kompetencije koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja.

Skup ishoda učenja (engl. Unit of Learning Outcomes) je najmanji cjelovit skup povezanih ishoda učenja iste razine, obujma i profila.

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje (engl. Key Competences for Lifelong Learning) su kompetencije odgovarajuće razine koje su nužne pojedincu za uključenost u život zajednice. Osnova su za stjecanje kompetencija tijekom života za sve osobne, društvene i profesionalne potrebe, a obuhvaćaju komunikaciju na materinskom jeziku, komunikaciju na

stranim jezicima, matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalnu kompetenciju, kompetenciju učiti kako učiti, socijalnu i građansku kompetenciju, inicijativnost i poduzetnost te kulturnu svijest i izražavanje.

Standard kvalifikacije (engl. Qualification Standard) je sadržaj i struktura određene kvalifikacije. Uključuje sve podatke koji su potrebni za određivanje razine, obujma i profila kvalifikacije te podatke koji su potrebni za osiguravanje i unapređenje kvalitete standarda kvalifikacije.

Standard zanimanja (engl. Occupational Standard) je popis svih poslova koje pojedinac obavlja u određenom zanimanju i popis kompetencija potrebnih za njihovo uspješno obavljanje.

Formalno učenje (engl. Formal Learning) je organizirana aktivnost ovlaštene pravne ili fizičke osobe koja se izvodi prema odobrenim programima radi stjecanja i unapređivanja kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Neformalno učenje (engl. Non-formal Learning) je organizirana aktivnost učenja čija je svrha stjecanje i unapređivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a ne dokazuje se javnom ispravom.

Informalno učenje (engl. Informal Learning) je neorganizirana aktivnost stjecanja kompetencija iz svakodnevnih iskustava te drugih utjecaja i izvora iz okoline za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

Cjeloživotno učenje (engl. Lifelong Learning) su svi oblici učenja tijekom života čija je svrha stjecanje i unapređivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

Vrednovanje skupova ishoda učenja (engl. Validation of Units of Learning Outcomes) je ocjenjivanje stečenih kompetencija, uključujući izdavanje potvrde ovlaštene pravne ili fizičke osobe, u skladu s unaprijed utvrđenim i prihvaćenim kriterijima i standardima.

Sektor (engl. Sector) je skupina kvalifikacija jednog obrazovnog područja i zanimanja koja koriste ishode učenja tih kvalifikacija na radnim mjestima.

Članak 3.

Načela i ciljevi HKO-a su:

- osiguravanje uvjeta za kvalitetno obrazovanje i učenje u skladu s potrebama osobnog, društvenog i gospodarskog razvoja, socijalne uključenosti te ukidanja svih oblika diskriminacije;
- razvijanje osobne i društvene odgovornosti te primjena demokratskih načela u poštivanju temeljnih sloboda i prava te ljudskog dostojanstva;
- jačanje uloge ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje;
- razvijanje kvalifikacija na osnovama jasno definiranih ishoda učenja;

- razumijevanje različitih kvalifikacija i ishoda učenja te njihovih međudnosa;
- osiguravanje uvjeta za jednaku dostupnost obrazovanju tijekom cijelog života, za višesmjernu horizontalnu i vertikalnu prohodnost, stjecanje i priznavanje kvalifikacija;
- osiguravanje gospodarskog rasta temeljenog na znanstveno--tehnološkom razvoju;
- jačanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva koja se temelji na ljudskim potencijalima;
- postizanje zapošljivosti, pojedinačne i gospodarske konkurentnosti te usklađenoga društvenog razvoja temeljenog na obrazovanju;
- uspostavljanje koordiniranog sustava osiguravanja kvalitete postojećih i novih kvalifikacija;
- izgradnja sustava priznavanja i vrednovanja neformalnoga i informalnog učenja;
- uspostavljanje i održiv razvoj partnerstva između nositelja i dionika kvalifikacijskog sustava;
- jednostavnost prepoznavanja i priznavanja inozemnih kvalifikacija u Republici Hrvatskoj i hrvatskih kvalifikacija u inozemstvu;
- sudjelovanje u procesu europskih integracija uz uvažavanje odrednica koje daju EQF i QF-EHEA, smjernica Europske unije i međunarodnih propisa;
- očuvanje pozitivnih naslijeđa hrvatske obrazovne tradicije;
- unapređenje i promoviranje obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Članak 4.

- (1) U HKO-u kvalifikacije se svrstavaju prema razinama i vrstama.
- (2) Kvalifikacije mogu biti cjelovite i djelomične.
- (3) Vrste i nazivi kvalifikacija u HKO-u uređuju se posebnim propisima.

Članak 5.

- (1) Za svaku kvalifikaciju i skup ishoda učenja određuje se obujam, odnosno prosječno ukupno utrošeno vrijeme potrebno za stjecanje te kvalifikacije, odnosno tog skupa ishoda učenja.
- (2) Prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se u ECTS (Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova/European Credit Transfer and Accumulation System) bodovima u visokom obrazovanju, ECVET (Europski sustav bodova strukovnog obrazovanja/European Credit System for Vocational Education and Training) bodovima u strukovnom obrazovanju i HROO (Hrvatski sustav bodova općeg obrazovanja/Croatian Credit System for General Education) bodovima u općem obrazovanju i u općeobrazovnim sadržajima strukovnih kvalifikacija.

(3) Za kvalifikacije koje se stječu na temelju originalnih znanstvenih ili umjetničkih istraživanja prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se brojem godina istraživanja u punome radnom opterećenju.

(4) Jedan HROO bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

(5) Jedan ECVET bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

(6) Jedan ECTS bod obuhvaća od 25 do 30 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

Razine cjelovitih i djelomičnih kvalifikacija

Članak 7.

(1) U HKO-u se uspostavlja deset razina cjelovitih kvalifikacija: 1; 2; 3; 4.1; 4.2; 5; 6; 7; 8.1; 8.2.

(2) Minimalni uvjeti za stjecanje i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama su:

– Razina 1 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 480 HROO bodova.

– Razina 2 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 30 ECVET i/ili HROO bodova na 2. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.

– Razina 3 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 60 ECVET i/ili HROO bodova na 3. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.

– Razina 4.1 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 180 ECVET i/ili HROO bodova od kojih je najmanje 120 ECVET i/ili HROO bodova na 4. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.

– Razina 4.2 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 240 ECVET i/ili HROO bodova, od kojih je najmanje 150 ECVET i/ili HROO bodova na 4. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na 1. razini.

– Razina 5 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 120 ECVET ili ECTS bodova, od kojih je najmanje 60 ECVET ili ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.1 ili više.

– Razina 6 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 180 ECTS bodova, od kojih je najmanje 120 ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili više, uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.

– Razina 7 – ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije je minimalno 60 ECTS bodova na 7. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Ukupno radno opterećenje kvalifikacije na razini 7., zajedno s prethodnom kvalifikacijom na razini 6., koja je uvjet pristupanja, je minimalno 300 ECTS bodova, od kojih je najmanje 180 ECTS bodova na 6. ili višoj razini skupova ishoda učenja i najmanje 60 ECTS bodova na 7. ili višoj razini skupova ishoda učenja. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 uz položene ispite obveznih predmeta državne mature ili posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 6 ili više.

– Razina 8.1 – stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje jednu godinu znanstvenog ili umjetničkog istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji je rezultat barem jedan objavljen originalan rad s relevantnom međunarodnom recenzijom. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 7.

– Razina 8.2 – stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje tri godine znanstvenih ili umjetničkih istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji su rezultat originalni radovi s relevantnom međunarodnom recenzijom. Uvjet pristupanja: posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 7.

(3) U HKO-u se uspostavlja šest razina djelomičnih kvalifikacija: 2; 3; 4; 5; 6; 7. Uvjet za stjecanje djelomičnih kvalifikacija je minimalno 10 odgovarajućih HROO, ECVET ili ECTS bodova od kojih je najmanje 50% na razini odgovarajuće djelomične kvalifikacije.

(4) Uvjet pristupanja djelomičnim kvalifikacijama od 2. do 4. razine je posjedovanje cjelovite kvalifikacije na 1. razini.

(5) Uvjet pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na 5. razini je posjedovanje cjelovite kvalifikacije na 4.1. razini.

(6) Uvjet pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na 6. i 7. razini je posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 4.2 ili više.

Pridruživanje kvalifikacija razinama HKO-a

Članak 8.

(1) Cjelovitim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu sa člancima 7. i 14. ovoga Zakona, kako slijedi:

- Razina 1: osnovno obrazovanje;
- Razina 2: strukovno osposobljavanje;
- Razina 3: jednogodišnje i dvogodišnje srednjoškolsko strukovno obrazovanje;
- Razina 4.1: trogodišnje strukovno obrazovanje;
- Razina 4.2: gimnazijsko srednjoškolsko obrazovanje; četverogodišnje i petogodišnje strukovno srednjoškolsko obrazovanje;

- Razina 5: stručni studiji završetkom kojih se stječe manje od 180 ECTS bodova; strukovno specijalističko usavršavanje i osposobljavanje; programi za majstore uz najmanje dvije godine vrednovanog radnog iskustva;
- Razina 6: sveučilišni preddiplomski studiji; stručni preddiplomski studiji;
- Razina 7: sveučilišni diplomski studiji; poslijediplomski specijalistički studiji;
- Razina 8.1: poslijediplomski znanstveni magistarski studiji;
- Razina 8.2: poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studiji; obrana doktorske disertacije izvan studija.

(2) Djelomičnim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu sa člankom 7. stavcima 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona.

(3) Kvalifikacijama koje su stečene na sveučilišnim ili stručnim studijima prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (»Narodne novine«, br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11) pridružuju se razine HKO-a na temelju izjednačenih akademskih i stručnih naziva sukladno odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (»Narodne novine«, br. 107/07 i 118/12).

Članak 10.

(1) Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) središnje je strateško tijelo Republike Hrvatske za razvoj HKO-a.

(2) Nacionalno vijeće:

- procjenjuje i vrednuje javne politike, i to prvenstveno politike obrazovanja, zapošljavanja, cjeloživotnoga profesionalnog usmjeravanja i regionalnog razvoja sa stajališta utjecaja na razvoj ljudskih potencijala i njihov doprinos postizanju strateških ciljeva i konkurentnosti Republike Hrvatske te razvoj društva;
- daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskih potencijala u skladu s razvojnom strategijom Republike Hrvatske;
- predlaže mjere integriranih i međusobno usklađenih politika zapošljavanja, obrazovanja i regionalnog razvoja;
- prati i vrednuje učinke HKO-a i pojedinih kvalifikacija te daje preporuke o poboljšanjima u povezivanju obrazovanja i potreba tržišta rada;
- daje mišljenje ministru nadležnom za obrazovanje i znanost o preporukama sektorskih vijeća oko upisne politike, upisnih kvota i financiranja kvalifikacija iz javnih izvora, prema kvalifikacijama i prema županijama;
- prati i vrednuje rad sektorskih vijeća i daje preporuke za poboljšanja na temelju redovitih izvješća o radu sektorskih vijeća.

(3) Nacionalno vijeće ima predsjednika i 24 člana predloženih od strane institucija kako slijedi:

- pet predstavnika tijela državne uprave, i to po jedan predstavnik na prijedlog ministarstva nadležnog za znanost i obrazovanje, ministarstva nadležnog za rad, ministarstva nadležnog za poduzetništvo i obrt, ministarstva nadležnog za gospodarstvo i ministarstva nadležnog za regionalni razvoj;
- dva predstavnika područne (regionalne) samouprave vodeći računa o uravnoteženoj regionalnoj zastupljenosti na prijedlog ministarstva nadležnog za regionalni razvoj;
- tri predstavnika reprezentativnih udruga sindikata više razine;
- tri predstavnika reprezentativnih udruga poslodavaca više razine;
- jedan predstavnik organizacija civilnog društva na prijedlog tijela nadležnog za koordinaciju suradnje s organizacijama civilnog društva;
- jedan predstavnik Hrvatske gospodarske komore;
- jedan predstavnik Hrvatske obrtničke komore;
- jedan nacionalni koordinator sektorskih vijeća;
- tri predstavnika visokih učilišta, i to dva na prijedlog Rektorskog zbora i jedan na prijedlog Vijeća veleučilišta i visokih škola;
- jedan predstavnik ustanove ili zajednice ustanova koje se bave obrazovanjem odraslih na prijedlog agencije nadležne za obrazovanje odraslih;
- jedan predstavnik agencije nadležne za odgoj i obrazovanje;
- jedan predstavnik agencije nadležne za strukovno obrazovanje;
- jedan predstavnik agencije nadležne za znanost i visoko obrazovanje;
- jedan predstavnik Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

(4) Predsjednika i članove Nacionalnog vijeća imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

(5) Mandat predsjednika i članova Nacionalnog vijeća je pet godina.

(6) Predsjednika ili člana Nacionalnog vijeća Hrvatski sabor može razriješiti dužnosti na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i Nacionalnog vijeća i prije isteka vremena na koje je imenovan, na njegov osobni zahtjev ili ako svojim nesavjesnim radom prouzroči veću štetu ili ako zanemaruje ili nesavjesno obavlja dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u radu Nacionalnog vijeća.

(7) U slučaju razrješenja iz stavka 6. ovoga članka Hrvatski sabor će na prijedlog Vlade Republike Hrvatske imenovati novog predsjednika ili člana na vrijeme do isteka mandata razriješenog predsjednika ili člana, u skladu sa stavkom 3. ovoga članka.

(8) Nacionalno vijeće jednom godišnje podnosi izvješće o svome radu Hrvatskome saboru.

(9) Način rada Nacionalnog vijeća propisat će se Poslovníkom Nacionalnog vijeća koji donosi Nacionalno vijeće.

(10) Predsjednik i članovi Nacionalnog vijeća za svoj rad imaju pravo na naknadu sukladno aktu kojim Vlada Republike Hrvatske utvrđuje visinu i način isplate naknade za rad u vijećima, savjetima, povjerenstvima, radnim skupinama i drugim sličnim tijelima.

Članak 11.

(1) Poslove koordinacije primjene i razvoja HKO-a obavlja ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost u suradnji s ministarstvima nadležnima za rad i za regionalni razvoj.

(2) Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost obavlja poslove:

- donošenja smjernica za razvoj standarda kvalifikacija;
- razvoja i održavanja informacijskog sustava za vođenje Registra HKO-a;
- donošenja odluka o upisu u odgovarajuće podregistre HKO-a;
- povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA;
- praćenja primjene i razvoja nacionalnih kvalifikacijskih okvira drugih zemalja, onih koji su povezani s EQF-om i s QF-EHEA i onih koji to nisu;
- praćenja i analize primjene i razvoja kvalifikacijskih okvira u obrazovnim politikama drugih zemalja;
- osnivanja i koordinacije rada sektorskih vijeća sastavljenih od ključnih dionika sukladno kriterijima propisanim ovim Zakonom;
- koordinacije osiguravanja kvalitete kvalifikacija i ishoda učenja, sukladno propisu iz članka 14. ovoga Zakona;
- razvijanja sustava priznavanja i vrednovanja neformalnog i informalnog učenja;
- praćenje i analiza primjene sustava vrednovanja ishoda učenja stečenih neformalnim i informalnim putem i predlaganje mjera za njegovo uređenje;
- davanja stručnih uputa i izrade drugih materijala potrebnih za primjenu i razvoj HKO-a;
- informiranja javnosti o stručnim pitanjima vezanima uz HKO;
- administrativne podrške Nacionalnom vijeću;
- razvijanja uloge HKO-a u postupcima priznavanja i prepoznavanja kvalifikacija.

(3) Ministarstvo nadležno za rad obavlja poslove:

- uspostave i razvoja sustava prikupljanja informacija o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnim kompetencijama;
- prikupljanja podataka o promjenama u kompetencijama potrebnim po zanimanjima i predlaganja razvoja standarda kvalifikacija i standarda zanimanja s obzirom na potrebe tržišta rada;
- sudjelovanja u pripremi i izradi strateških podloga i analiza razvoja HKO-a radi razvoja zapošljivosti te izgradnje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva i društva;
- razvoja i izrade analitičke podloge i metodologije za izradu standarda zanimanja te vođenja Podregistra standarda zanimanja;
- praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama;
- donošenja odluka o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(4) Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj obavlja poslove:

- donošenja smjernica za razvoj regionalnih tržišta rada;
- praćenja učinaka kvalifikacijske strukture stanovništva na regionalni razvoj;
- analize potreba za razvojem ljudskih potencijala koje proizlaze iz županijskih/regionalnih razvojnih strategija.

(5) Ministarstva iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka će za potrebe razvoja i primjene HKO-a usklađivati metodologije i razmjenjivati podatke kojima raspolažu unutar evidencija i baza podataka koje samostalno vode ili koje vode institucije u njihovoj nadležnosti i resoru.

Članak 14.

(1) Postupak upisa u Registar pokreće se na zahtjev pravne ili fizičke osobe te tijela državne uprave koji za to imaju opravdani interes.

(2) Zahtjev za upis u Podregistar skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija podnosi se na propisanim obrascima ministarstvu nadležnom za obrazovanje i znanost.

(3) Zahtjev za upis u Podregistar standarda zanimanja podnosi se na propisanim obrascima ministarstvu nadležnom za rad.

(4) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka ministar nadležan za obrazovanje i znanost na temelju stručnih mišljenja odgovarajućeg sektorskog vijeća utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi odluku o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(5) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka, ministar nadležan za rad, na temelju stručnih mišljenja odgovarajućeg sektorskog vijeća, utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi odluku o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(6) Postupci upisa u Registar, unutarnji i vanjski sustav osiguravanja kvalitete i sadržaj i oblik obrazaca za podnošenje zahtjeva detaljno se uređuju Pravilnikom o Registru HKO-a koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i znanost uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj.

(7) Stjecanje pojedine kvalifikacije može se odvijati putem više programa koje provode pravne osobe ovlaštene za dodjelu isprave o pojedinoj stečenoj kvalifikaciji, a koji moraju biti u skladu s odgovarajućim standardom kvalifikacije.

Članak 15.

(1) Zahtjev za priznavanjem i vrednovanjem prethodno stečenih skupova ishoda učenja može podnijeti svaki pojedinac pravnoj ili fizičkoj osobi ovlaštenoj za vrednovanje skupova ishoda učenja u skladu s odobrenim programom/postupkom vrednovanja skupa ishoda učenja iz Registra.

(2) Postupak prijave, priznavanja i vrednovanja prethodno stečenih skupova ishoda učenja detaljno se propisuje Pravilnikom o priznavanju i vrednovanju neformalnog i informalnog učenja i provodi u skladu s odgovarajućim programima vrednovanja skupova ishoda učenja iz Registra.

(3) Osiguravanje kvalitete postupka priznavanja i vrednovanja skupova ishoda učenja provodi ovlaštena ustanova za osiguravanje kvalitete koja je podložna redovitom ocjenjivanju postupaka osiguravanja kvalitete.

Članak 16.

(1) Poslove povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA provodi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost.

(2) Razine cjelovitih kvalifikacija HKO-a povezuju se s razinama EQF-a na sljedeći način:

- razina 1 u HKO-u povezuje se s razinom 1 u EQF-u;
- razina 2 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u EQF-u;
- razina 3 u HKO-u povezuje se s razinom 3 u EQF-u;
- razina 4.1 u HKO-u povezuje se s razinom 4 u EQF-u;
- razina 4.2 u HKO-u povezuje se s razinom 4 u EQF-u;
- razina 5 u HKO-u povezuje se s razinom 5 u EQF-u;
- razina 6 u HKO-u povezuje se s razinom 6 u EQF-u;
- razina 7 u HKO-u povezuje se s razinom 7 u EQF-u;

- razina 8.1 u HKO-u povezuje se kao djelomična razina s razinom 8 u EQF-u;
- razina 8.2 u HKO-u povezuje se s razinom 8 u EQF-u.

Članak 17.

(1) Razine HKO-a u ovom članku označavaju razine cjelovitih kvalifikacija stečenih u sustavu visokog obrazovanja.

(2) Razine HKO-a iz stavka 1. ovoga članka povezuju se s razinama u QF-EHEA na sljedeći način:

- razina 5 u HKO-u povezuje se s podrazinom razine 1 u QF-EHEA;
- razina 6 u HKO-u povezuje se s razinom 1 u QF-EHEA;
- razina 7 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u QF-EHEA;
- razina 8.1 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u QF-EHEA;
- razina 8.2 u HKO-u povezuje se s razinom 3 u QF-EHEA.

DODATAK A

Opisnice razina ishoda učenja

Razina	Opisnice razina ishoda učenja
1	Znanja: razumijevanje osnovnih općih činjenica i pojmova u jednostavnim i poznatim svakidašnjim situacijama. Spoznajne vještine: provedba jednostavnih, konkretnih, logičkih misaonih procesa potrebnih za rješavanje jednostavnih i jasno definiranih zadataka u poznatim uvjetima. Psihomotoričke vještine: izvođenje jednostavnih radnji u poznatim uvjetima. Socijalne vještine: primjena općih pravila ponašanja u poznatim socijalnim situacijama. Samostalnost: izvršenje jednostavnih zadataka uz neposredno stručno i stalno vodstvo u poznatim uvjetima.

	Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadaća u poznatim uvjetima.
2	Znanja: razumijevanje osnovnih činjenica i pojmova u jednostavnim i poznatim situacijama specifičnima za područje rada i/ili učenja. Spoznajne vještine: provedba konkretnih, logičkih, misaonih procesa korištenja poznatih činjenica i postupaka potrebnih za izvršavanje skupa povezanih, jednostavnih zadataka u poznatim uvjetima. Psihomotoričke vještine: izvođenje radnji te primjena jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u poznatim uvjetima. Socijalne vještine: primjena jednostavne komunikacije i suradnje u interakciji s pojedincima u poznatim socijalnim situacijama. Samostalnost: izvršenje skupa jednostavnih zadataka uz neposredno stručno i povremeno vodstvo u poznatim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadaća i odnosa s drugima u poznatim uvjetima.
3	Znanja: razumijevanje činjenica, pojmova, postupaka i načela važnih za područje rada i/ili učenja u djelomično poznatim uvjetima. Spoznajne vještine: tumačenje, procjenjivanje, odabiranje i korištenje važnih činjenica, pojmova i postupaka u rješavanju složenijih, definiranih zadataka ili problema unutar specifičnog područja rada i/ili učenja u poznatim uvjetima. Psihomotoričke vještine:

	izvođenje složenih radnji primjenom različitih jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično poznatim uvjetima. Socijalne vještine: primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u poznatim socijalnim situacijama. Samostalnost: izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u poznatim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršenje složenih zadataka u poznatim uvjetima.
4	Znanja: analiziranje širokog spektra činjenica, pojmova, postupaka, načela i teorija, vrednovanje unutar područja rada i/ili učenja. Spoznajne vještine: jednostavni apstraktni misaoni procesi analize dostupnih činjenica, pojmova i postupaka za izradu rješenja složenih zadataka unutar područja rada i/ili učenja u promjenjivim uvjetima. Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala (u izvršenju skupa specifičnih zadataka) u promjenjivim uvjetima. Socijalne vještine: primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u promjenjivim socijalnim situacijama. Samostalnost: izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u promjenjivim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za vrednovanje i unapređenje aktivnosti u promjenjivim uvjetima.
5	Znanja: Analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje specijaliziranih činjenica, pojmova,

	postupaka, principa i teorija u području rada i/ili učenja, vrednovanje, kojima se stvara svijest o granicama poznatog. Spoznajne vještine: interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i kreativno korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmova i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar određenog područja rada i/ili učenja u djelomično nepredvidivim uvjetima, te mogućnost prijenosa znanja na druga područja i probleme. Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala i prilagodba jednostavnih metoda. Socijalne vještine: djelomično upravljanje složenom komunikacijom u interakcijama s drugima te pokretanje procesa suradnje u skupini u djelomično nepredvidivim socijalnim situacijama. Samostalnost: sudjelovanje u upravljanju aktivnostima u djelomično nepredvidivim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za upravljanje vrednovanjem te unapređenjem aktivnosti u djelomično nepredvidivim uvjetima.
6	Znanja: vrednovanje specijaliziranih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija unutar područja rada i/ili učenja, uključujući njihovo kritičko razumijevanje. Spoznajne vještine: prikupljanje, interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i kreativno korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmova i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar specijaliziranog područja rada u nepredvidivim uvjetima, te prijenos znanja na druga područja i probleme. Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala te prilagodba složenih metoda. Socijalne vještine:

	upravljanje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima i procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama. Samostalnost: upravljanje stručnim projektima u nepredvidivim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za upravljanje i vrednovanje profesionalnog razvoja pojedinaca i skupina u nepredvidivim uvjetima.
7	Znanja: vrednovanje visokospecijaliziranih znanja u području rada i/ili učenja od kojih su neka na granicama poznatog, a koja mogu biti temelj za originalno razmišljanje i znanstveno istraživanje te povezivanje znanja među različitim područjima. Spoznajne vještine: kritičko vrednovanje i kreativno mišljenje u rješavanju novih i složenih problema, potrebno kao osnova za razvoj novog znanja i povezivanje znanja u pojedinim područjima u nepredvidivim uvjetima. Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala te izrada instrumenata, alata i materijala u istraživanjima i inovativnom procesu i prilagodba složenih metoda. Socijalne vještine: upravljanje i vođenje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima te procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama. Samostalnost: upravljanje i vođenje razvojnih aktivnosti u nepredvidivim uvjetima okruženja i donošenje odluka u uvjetima nesigurnosti. Odgovornost: preuzimanje osobne i timske odgovornosti za strateško odlučivanje i uspješno provođenje i izvršenje zadataka u nepredvidivim uvjetima te društvene i etičke odgovornosti tijekom izvršenja zadataka i posljedica rezultata tih zadataka.

8	Znanja: kreiranje i vrednovanje novih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija u području znanstvenih istraživanja što dovodi do pomicanja granica poznatoga. Spoznajne vještine: korištenje naprednih, složenih, originalnih, visokospecijaliziranih znanja, vještina, aktivnosti i postupaka potrebnih za razvijanje novih znanja i novih metoda te za integriranje različitih područja. Psihomotoričke vještine: stvaranje, vrednovanje i izvođenje novih predloženih specijaliziranih radnji i novih metoda, instrumenata, alata i materijala. Socijalne vještine: stvaranje i provedba novih društvenih i civilizacijski prihvatljivih oblika komunikacije i procesa suradnje u interakciji s pojedincima i skupinama različitih opredjeljenja i različitog kulturnog i etničkog podrijetla. Samostalnost: izražavanje osobnog profesionalnog i etičkog autoriteta, upravljanje znanstveno-istraživačkim aktivnostima te predanost razvoju novih ideja i/ili procesa. Odgovornost: preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za uspješnost provođenja istraživanja, za društvenu korisnost rezultata istraživanja te za moguće društvene posljedice.
---	--

Prilog:

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću